

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów
Społecznych w Gminie Lipinki na lata 2021-2027*

Opracowanie: Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Lipinkach

Lipinki 2020

Spis treści

Wprowadzenie	4
ROZDZIAŁ I Sytuacja społeczno – gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem strategii.....	5
1.1 Położenie Gminy	5
1.2 Struktura ludności.....	6
1.3. Fundacje i stowarzyszenia	7
1.4. Warsztat Terapii Zajęciowej.....	8
1.5. Świetlica wsparcia dziennego.....	8
Rozdział II DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	10
2.1 Rynek pracy i bezrobocie	10
2.2 Ubóstwo.....	11
2.3 Alkoholizm i narkomania	11
2.4 Niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.....	14
2.5 Dysfunkcje w rodzinach otrzymujących wsparcie z pomocy społecznej.....	14
ROZDZIAŁ III Założenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki na lata 2021-2027	16
3.1 Źródła i podstawy prawne	16
3.2. Zadania ośrodka pomocy społecznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	17
3.3. Organizacje wspierające osiągnięcie celów.....	21
ROZDZIAŁ IV Analiza SWOT.....	22
ROZDZIAŁ V Obszary priorytetowe, cele strategiczne, cele operacyjne i zadania	26
5.1. Cel strategiczny I: Zintegrowany system wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną.	27
5.2. Cel strategiczny II: Wspieranie osób i rodzin z problemami długotrwałego bezrobocia.....	32
5.3. Cel strategiczny III: Ułatwienie funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.....	35
ROZDZIAŁ VI REALIZACJA STRATEGII.....	38
6.1. Harmonogram wdrażania strategii.....	38
6.2. Monitorowanie wykonania zadań strategii.....	39
6.3. Ramy finansowe strategii	39
ROZDZIAŁ VII Podsumowanie i wnioski.....	42
Źródła danych	43

Wprowadzenie

Gmina określona jest jako wspólnota samorządowa utworzona z mocy prawa przez mieszkańców zamieszkujących określone terytorium. Posiada ona szereg kompetencji służących zaspokajaniu potrzeb zbiorowych ludności. Jednak prawo nakłada na gminy również obowiązki wobec swoich mieszkańców, jakimi są zadania użyteczności publicznej, a w szczególności w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny, polityki prorodzinnej, ochrony zdrowia, edukacji publicznej, kultury oraz sportu i turystyki. Gmina oraz instytucje jej podległe, takie jak Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury oraz placówki oświatowe mogą wspierać swoich mieszkańców w radzeniu sobie z problemami i barierami życiowymi, jak również w kampaniach profilaktycznych mających na celu uniknięcie sytuacji występowania problemów życiowych poprzez kreowanie korzystnych warunków dla aktywności w różnych sferach, m. in. zawodowych, zdrowotnych, społecznych, rodzinnych, kulturalnych i rekreacyjnych. Działanie takie ma na celu pobudzać ambicje mieszkańców oraz samoorganizację społeczną do lepszego zaspokajania swoich potrzeb oraz samodzielnego przezwyciężania problemów.

Niniejszy dokument pt. „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lipinki na lata 2021-2027” przedstawia wiedzę o problemach społecznych, ich wielkości oraz wskazuje cele i zadania służące poprawie zaistniałych problemów wśród mieszkańców gminy. Gminna Strategia Rozwiązywania problemów społecznych składa się z trzech zasadniczych części, tj. zbadania aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej; założeń gminnej strategii; określenia obszarów priorytetowych, celów strategicznych i operacyjnych oraz zadań.

Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowano na podstawie m.in.: Diagnozy Problemów Społecznych Gminy Lipinki; stopnia realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki na Lata 2015-2020 przedstawionego w corocznych sprawozdaniach z wykonanych zadań oraz Oceny Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Lipinki za rok 2019. Dodatkowe informacje pozyskano z instytucji takich jak: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach, Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, placówki oświatowe oraz z bazy danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

ROZDZIAŁ I Sytuacja społeczno – gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem strategii

1.1 Położenie Gminy

Rysunek 1 Mapa powiatu gorlickiego

Gmina Lipinki usytuowana jest w powiecie gorlickim, który obejmuje południowo-wschodnią część województwa małopolskiego. Gmina Lipinki sąsiaduje z gminą Biecz - na północy; z gminą Gorlice - na zachodzie; z gminą Sękowa - na południu; a od strony wschodniej z gminami Dębowiec i Skołyszyn, które objęte są terytorium województwa podkarpackiego. Gminę Lipinki tworzy 5 miejscowości: Bednarka, Kryg, Pagorzyna, Rozdziele i Wójtowa. Podział gminy na sołectwa kształtuje się podobnie, z tą różnicą iż występuje na terenie gminy przysiółek Bednarki o nazwie Bednarskie, który jest oddzielnym sołectwem. Powierzchnia Gminy Lipinki wynosi 66,16 km² co stanowi zaledwie 6,84% powierzchni powiatu gorlickiego.

Historia i powstanie gminy

Lipinki początki istnienia zawdzięczają królowi Kazimierzowi Wielkiemu, który to poprzez włączenie Rusi Czerwonej do Królestwa Polskiego przyspieszył proces osadnictwa Pogórza Karpackiego. Lipinki już od czasu swego powstania powiązane były ściśle z kasztelanią biecką. Zachował się przywilej lokacyjny, wystawiony w Bieczu, z dnia 22 lutego 1363 r. Założona wieś miała być od razu duża, dzięki ulokowaniu jej na 70 łanach przez Michała z Cieszyna, na prawie magdeburskim na terenie obszaru znanego, jako „Brunów Las”. W czasach zaboru austriackiego Lipinki zostały wystawione na licytację, po której nowym właścicielem miejscowości został hrabia

Ewaryst Kuropatnicki. Po odzyskaniu niepodległości powstała Gmina Zbiorowa Lipinki. W jej skład wchodziły miejscowości: Bednarka, Kryg, Pagorzyna, Rozdziele, Wójtowa i Wapienne. Po II wojnie światowej ziemię z majątku dworskiego rozparcelowano, a w wyniku zmian administracyjnych Urząd Gminy zmieniono na Prezydium Gminnej Rady Narodowej, która została zlokalizowana w dworze Byszewskich.

1.2 Struktura ludności

Liczba ludności zamieszkującej w 2019 r. w gminie Lipinki wynosi 6 798 osób, w odniesieniu do powiatu liczba ta wynosi 108 938 tys osób,¹ co stanowi liczbę ludności gminy jako jedyne 6,24 % ludności powiatu. Mieszkańców gminy w 50,41% stanowią kobiety, a w 49,59% mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawia się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,54% ogółu mieszkańców, osoby w wieku produkcyjnym 59,97%, a w wieku poprodukcyjnym 19,49% ludności gminy.

Tabela 1 Liczba mieszkańców gminy Lipinki

Wiek	Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców	
		mężczyźni	kobiety
przedprodukcyjny	0-6	247	209
przedprodukcyjny	7-19	485	455
produkcyjny	20-59	2 202	1 875
produkcyjny i poprodukcyjny	60-64		901
poprodukcyjny	65+	432	

Społeczeństwo zamieszkujące gminę Lipinki jest w większości w wieku produkcyjnym co jest bardzo korzystne dla rozwoju gminy. Wiek poprodukcyjny czyli dla kobiet od 60 lat, a dla mężczyzn od 65 lat to niespełna 20% populacji gminy. Oznacza to że 1/5 mieszkańców może wymagać w niedalekiej przyszłości pomocy ze

¹ Stan na dzień 30 czerwca 2019 r.

strony gminnego ośrodka pomocy społecznej. Część z tych osób już wymaga takiej pomocy, która jest obecnie udzielana w wielu działaniach, m.in.: usługi opiekuńcze; specjalistyczne usługi opiekuńcze; praca socjalna; zasiłki celowe, okresowe i stałe; pomoc żywnościowa oraz programy, których beneficjentami są seniorzy.

1.3. Fundacje i stowarzyszenia

Na terenie gminy Lipinki działalność prowadzą następujące stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie „Nowa Perspektywa”, ul. Kazimierza Wielkiego 31, 38-340 Biecz
- Stowarzyszenie „Wolność i Miłość” Diecezji Rzeszowskiej, ul. Zamkowa 4, 38-032 Rzeszów
- Stowarzyszenie Miłośników Lipinek i Okolic
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Lipińskiej „Jastrzębiec”

Kluby sportowe:

- Ludowy Klub Sportowy „Wójtowa”
- Ludowy Klub Sportowy „Nafta” Kryg
- Uczniowski Klub Sportowy „Błyskawica”
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Lipinki”

oraz fundacja:

- Lokalna Fundacja Oświatowa przy Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Patrzyka w Lipinkach

1.4. Warsztat Terapii Zajęciowej

Na terenie gminy funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Wolność i Miłość” Diecezji Rzeszowskiej w Lipinkach. Jego zadaniem jest prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej wśród osób niepełnosprawnych intelektualnie. Uczestnicy warsztatów nabywają umiejętności przydatnych podczas wykonywania pracy w innych formach zatrudnienia wspomaganego. Udział osób niepełnosprawnych w życiu lokalnej społeczności znacząco poprawia ich wizerunek, co również wpływa na zmianę postaw społecznych. Zajęcia realizowane w WTZ pozwalają utrwalić i poszerzać wiedzę, wspomagają rozwój zainteresowań i uzdolnień. Warsztat Terapii Zajęciowej zapewnia możliwość wzajemnego podejmowania przez jego uczestników decyzji w sprawie jakości ich życia oraz potrzebnej im pomocy.

1.5. Świetlica wsparcia dziennego

Na terenie gminy Lipinki działają cztery oddziały świetlicy wsparcia dziennego - w miejscowości Lipinki, Kryg, Pagorzyna i Wójtowa. Celem podstawowym działalności placówki jest zapewnienie uczniom opieki po zajęciach lekcyjnych w bezpiecznym i miłym otoczeniu, stworzenie warunków do wypoczynku, a przede wszystkim pomoc w przygotowaniu do lekcji. Beneficjentami są uczniowie uczęszczający do szkoły podstawowej i gimnazjum. Są to dzieci przede wszystkim z rodzin niepełnych, wielodzietnych, czy takich, w których rodzice pracują zawodowo i nie są w stanie zajmować się dzieckiem w godzinach popołudniowych. Świetlica pełni funkcję opiekuńczą i socjalną, a za razem spełnia rolę oświatowo-wychowawczą. W placówce organizuje się różnorodne zajęcia, pomoc w wykonywaniu prac domowych oraz rozwija się indywidualne zainteresowania podopiecznych. Ponadto placówka realizuje wydarzenia sportowo-rekreacyjne, projekty dydaktyczne i programy edukacyjne przygotowujące do dalszego kształcenia i samodzielnego podejmowania decyzji. Dzieci zdobywają również podstawowe informacje na tematy kulturowe i środowiskowe. Dzieci przebywające w świetlicy rozwijają zainteresowania, odrabiają zadania domowe, uzupełniają zaległości w nauce. Pracownicy świetlicy zwracają szczególną uwagę na kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie rówieśniczej poprzez

przestrzeganie przyjętych zasad zachowania się, wyrabianie umiejętności nawiązywania kontaktów z kolegami, wyrażanie swoich potrzeb i uczuć.

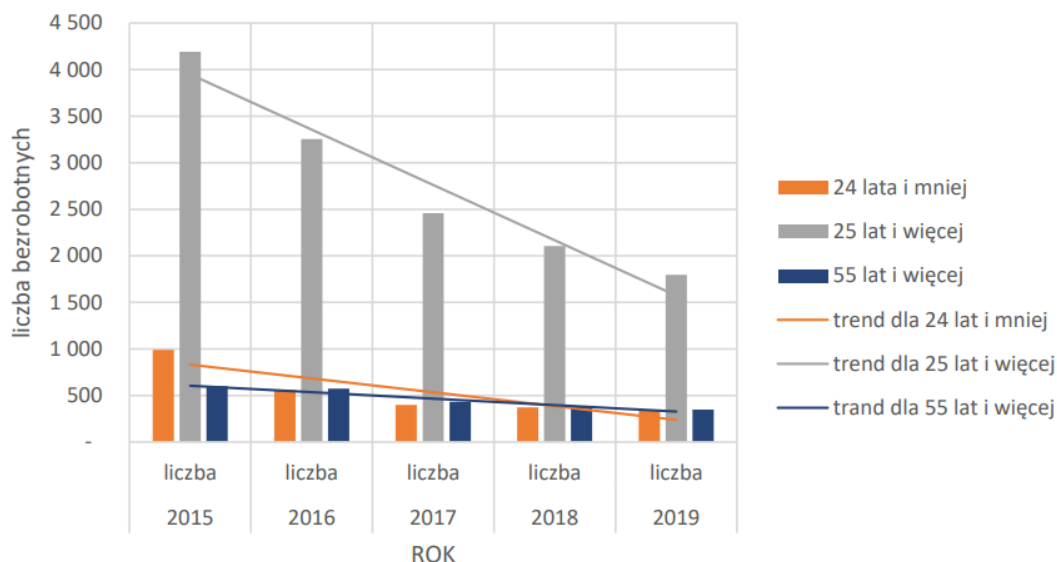
Rozdział II DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

2.1 Rynek pracy i bezrobocie

Rynek pracy w gminie Lipinki i powiecie gorlickim jest bardzo rozbudowany. Na tym terenie występuje bardzo wiele firm z prawie każdej branży. W samej gminie działalność prowadzi wiele sklepów, zakładów handlowo-produkcyjnych, piekarnie, firmy kateringowe, itp. Pomimo tak licznych miejsc pracy stopa bezrobocia dla powiatu gorlickiego wynosi 5,2% a dla województwa 4,9%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie w 2019 roku wynosiła 2 140, w tym 64,3% stanowiły kobiety, a 35,7% mężczyźni. W powiecie gorlickim w 2018 roku 1 164 osób pozostawało długotrwale bezrobotnych, w tym aż 828 kobiet i zaledwie 336 mężczyzn. Rok później liczba ta spadła do 984 osób, z czego 709 osób to kobiety a 275 osób mężczyźni. Bezrobotnych z prawem do zasiłku, a więc tych, którzy utracili pracę pozostawało w 2018 roku 393, a w 2019 roku 346 osób.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie gorlickim wg grup wiekowych w latach 2015-2019

Rysunek 2 Liczba osób bezrobotnych

Źródło: STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU GORLICKIEGO NA LATA 2021 - 2027

2.2 Ubóstwo

Problem ubóstwa występuje na terenie gminy od wielu lat. Jest to drugi najliczniej występujący powód przyznania pomocy pieniężnej w gminie Lipinki. Jedyne z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wypłacono więcej świadczeń. W roku 2019 przyznano tylko z tego powodu 1 712 świadczeń. Liczba osób w rodzinach ubogich zamieszkujących na terenie gminy Lipinki malała od 2017 roku z wartości 412 osób, do 2018 r. – 344 osób, w 2019 roku było to 371 osób. Problem ubóstwa maleje w odniesieniu do skali powiatu, prawdopodobnie zapoczątkował tę tendencję spadkową „Program Rodzina 500+”.

2.3 Alkoholizm i narkomania

Problem alkoholizmu, narkomani i nikotynizmu został zbadany w gminie Lipinki w 2019 roku. Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji opracował dla gminy Lipinki Diagnozę Problemów Społecznych. Badania przeprowadzone w terminie od października do listopada 2019 roku pozwoliły na poznanie opinii oraz postaw mieszkańców pod względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy. Badaniu poddano 277 uczniów szkół podstawowych, 17 sprzedawców alkoholu oraz grupę reprezentacyjną 100 mieszkańców.

Diagnoza Problemów Społecznych zdefiniowała następujące problemy występujące na terenie gminy:

- **Problem alkoholowy** (alkoholizm) – według WHO to, *wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą*². Jednak taka definicja alkoholizmu dotyczy osób dorosłych, w przypadku dzieci niedopuszczalne jest spożywanie nawet niewielkich ilości alkoholu, ponieważ prowadzi to bardzo szybko do uzależnienia. Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na niski problem spożywania alkoholu wśród młodzieży szkolnej, bowiem tylko 11,4% chłopców oraz 6,19% dziewcząt

² T. Pilch, Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, str. 92.

próbowało kiedykolwiek sięgać po alkohol. Najczęściej spożywanym rodzajem alkoholu wśród młodzieży są trunki niskoprocentowe takie jak piwo i wino. Uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem zapytano, czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Aż 71,43% uczennic oraz 23,08% uczniów potwierdziło, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. Jeszcze gorszym faktem jest brak reakcji rodziców na wiadomość o spożywaniu alkoholu przez ich pociechy. W przypadku chłopców 33%, a dziewczynek 40% rodziców nie wykazało żadnej reakcji na fakt spożywania alkoholu przez swoje nieletnie dziecko. Wśród osób dorosłych sytuacja przedstawia się gorzej, bowiem aż 7% respondentów biorących udział w badaniu przyznało, że spożywa alkohol codziennie, 9% z nich pije kilka razy w tygodniu. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 23% osób, również 23% kilka razy w roku. Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców gminy jest dość powszechny, lecz umiarkowany.

- **Problem narkotykowy** (narkomania i dopalacze) – według ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii³, narkomania to: *stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich*". Wśród badanej grupy uczniów z gminy Lipinki niespełna 1% osób potwierdziło używanie środków psychoaktywnych. Pytani o dostępność tych substancji większość twierdzi, że pozyskanie ich jest trudne, jedynie niewielka grupa ma łatwość w pozyskiwaniu substancji psychoaktywnych. Uczniowie zapytani, do kogo zwróciliby się z problemem dotyczącym uzależnienia od narkotyków na pierwszym miejscu postawili rodziców i opiekunów, na drugim nauczycieli a na trzecim Policję i telefon zaufania. W tym miejscu warto zaznaczyć, kto jest dla młodych osób wsparciem w trudnych chwilach, ale również wzorem do naśladowania na co dzień. Osoby, które zostaną obdarzone zaufaniem przez młodzież mogą bardzo wiele zdziałać i to nie tylko w momencie zgłoszenia problemu. Znacznie wcześniej można zapobiec uzależnieniom, np. poprzez kampanie informacyjne; spotkania z osobami wyciągniętymi z nałogu, które najtrafniej potrafią określić skutki wpływu środków psychoaktywnych na organizm i życie uzależnionego; itp.

³ Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r „O przeciwdziałaniu narkomanii”, (Dz.U. 2018 poz. 1030).

- **Problem nikotynowy (nikotynizm)** – który jest nałogiem wywołanym przez dwa podstawowe, wzajemnie oddziałujące na siebie uzależnienia: farmakologiczne uzależnienie od nikotyny (związane z koniecznością utrzymania odpowiednich jej stężeń w surowicy krwi) oraz uzależnienie behawioralne (złożone, zależące od czynników psychologicznych, środowiskowych, kulturowych i społecznych). Zespół uzależnienia jest zaburzeniem zdrowotnym i charakteryzują go specyficzne objawy, które zostały opisane w Klasyfikacji Chorób Światowej Organizacji Zdrowia ICD-10, gdzie wyodrębniono kategorię F-17: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane paleniem tytoniu⁴. W gminie Lipinki zaledwie 6,19% dziewczynek przyznaje się do palenia papierosów. W przypadku chłopców jest to 21,93%, czyli co 5 uczeń chociaż raz palił wyroby tytoniowe. Pocieszającym faktem jest, iż większość dziewczynek - 96% i chłopców - 57,14%, którzy przyznali, że palą, robią to bardzo rzadko, bowiem palą mniej niż jednego papierosa na tydzień. Nikotynizm wśród dorosłych mieszkańców gminy przedstawia się następująco: aż 64% osób nigdy nie paliło, kilka procent pali okazjonalnie, natomiast tylko 28% robi to codziennie.

Alkoholizm i narkomania jak również problem nikotynowy nie występuje na terenie gminy w szerokiej skali. Wyniki badań określają zjawisko, jako zaledwie kilka procent uczniów, które kiedykolwiek sięgnęły po używki nawet jednorazowo. Jeszcze mniejszy procent z tych osób odurza się regularnie, jednak tendencja ta może szybko ulec zmianie poprzez brak prowadzenia działań informacyjnych na tematy skutków używania alkoholu, wyrobów nikotynowych czy środków psychoaktywnych. Wyniki badań osób dorosłych wypadają jednak gorzej, bowiem aż 16% osób spożywa alkohol co najmniej kilka razy w tygodniu, a część z nich każdego dnia. Z problemem nikotynowym zmagają się około 28% mieszkańców. Badanie ujawniło również, że 95% osób dorosłych nigdy nie zażywało żadnych środków psychoaktywnych.

⁴ Źródło: <http://morawica.com.pl/nikotyina> (dostęp 15.12.2019).

2.4 Niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba

Pomoc społeczna zaangażowana jest również w pomoc osobom niepełnosprawnym, oraz takim, u których występuje problem długotrwałej lub ciężkiej choroby. W Gminie Lipinki problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby objętych było 406 rodzin w 2017 roku. W następnym roku liczba osób w rodzinach spadła do 400, natomiast w ostatnim roku tj. 2019, liczba ta wzrosła do 411 osób. Taka utrzymująca się tendencja oznacza brak skutecznego rozwiązania problemu, co w przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby jest całkowicie zrozumiałe. Przewlekłego problemu choroby często nie da się w ogóle rozwiązać, a osoby chore nigdy nie będą w pełni zdrowi. Jednak działania jednostek gminy mają na celu pomoc tym osobą w ich problemach. Dane dotyczące osób niepełnosprawnych kształtują się całkiem podobnie. W roku 2017 liczba osób niepełnosprawnych w gminie wynosiła 320 osób. Rok później takich osób było 313. W roku 2019 liczba osób niepełnosprawnych wzrosła do 326 osób. Zmiana liczby osób niepełnosprawnych najczęściej nie wiąże się z migracją, lecz z faktem terminowości orzeczeń o niepełnosprawności.

2.5 Dysfunkcje w rodzinach otrzymujących wsparcie z pomocy społecznej

Najczęściej występującą dysfunkcją rodzin na terenie gminy jest ubóstwo, które może w znacznym stopniu przyczyniać się również do kolejnej mocnej dysfunkcji jaką jest przemoc domowa. W polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *„O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”*⁵. Wskazano w niej, iż za *„przemoc w rodzinie”* uważa się jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie *„umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste”* członków danej rodziny lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących ze sprawcą tego rodzaju zachowań. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto również w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie *„znęcania się”* fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub *„inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny*

⁵ Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r *„O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”*, (Dz.U. 2015 poz. 1390).

lub fizyczny”⁶. Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców tego rodzaju zachowań, posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich. Z badania grupy uczniów wynika, że prawie 16% dziewczynek i aż 35% chłopców doświadczyli kiedykolwiek przemocy. Najczęściej przemoc stosują koledzy ze szkoły i znajomi, w przypadku chłopców to odpowiednio 51% i 18%, a dziewczynek 32% koledzy ze szkoły oraz również 18% znajomi. Najbliższa rodzina stanowi tutaj niewielki procent, najczęściej przemoc ofiary doznają od rodzeństwa, a nie rodziców. Uczniowie, stwierdzili, że do stosowania przemocy przyczyniają się najczęściej alkohol – 36%, narkotyki – 35%, oraz choroby psychiczne – 26%.

⁶J. Polanowski, *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*, Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.

ROZDZIAŁ III Założenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki na lata 2021-2027

3.1 Źródła i podstawy prawne

Obowiązek opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. z 2020 r., poz.1876). Artykuł ten zobowiązuje gminy do realizacji założeń strategii, z szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Działania przyjmowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynikają z bezpośredniego odniesienia do krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym;
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Akty prawne obowiązujące w Gminie Lipinki, które posłużyły do opracowania działań strategii:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r. przyjęty uchwałą Nr XII/107/2019 Rady Gminy Lipinki z dnia 27 grudnia 2019 r.
2. Roczny program współpracy Gminy Lipinki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok przyjęty uchwałą nr XXI/171/2020 Rady Gminy Lipinki z dnia 30 listopada 2020 r.
3. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2021 przyjęty uchwałą nr III/15/2018 Rady Gminy w Lipinkach z dnia 28 grudnia 2018 r.

Projekty trwające lub zaplanowane w Gminie Lipinki, które posłużyły do opracowania działań strategii:

1. „Akademia seniora” - Wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób niesamodzielnych;
2. „Q aktywności” – Kompleksowy program na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia;
3. „Razem ku samodzielności” - Program aktywizacji społeczno- zawodowej

3.2. Zadania ośrodka pomocy społecznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Problem społeczny to w definicji R. Marisa: „ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”⁷. Natomiast warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego według K. Fryszackiego jest stan świadomości

⁷ K. Fryszacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

a pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru⁸.

Powyższe definicje określają wystąpienie problemu społecznego w momencie wystąpienia czterech istotnych elementów:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym,
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi,
- jest zjawiskiem możliwym do przezwyciężenia,
- można go przezwyciężyć przez zbiorowe działanie.

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie rodzinom i osobom samotnie gospodarującym przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania ośrodków pomocy społecznej z zakresu polityki społecznej to przede wszystkim: świadczenia celowe, okresowe, stałe; świadczenia rodzinne; fundusz alimentacyjny; stypendia szkolne; Karta Dużej Rodziny; usługi opiekuńcze; paczki żywnościowe, dożywianie dzieci i młodzieży, oraz realizacji programów profilaktycznych i projektów systemowych. Obecnie działalność pomocy społecznej została wzbogacona o nowe programy wspierające rodziny w wychowywaniu i edukacji dzieci takie jak: „Program Rodzina 500+” i „Dobry Start”.

Podstawowe świadczenia z pomocy społecznej realizowane są dwóch formach: pieniężnej i niepieniężnej. Świadczenia pieniężne to przede wszystkim:

- zasiłek stały (dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności),
- zasiłek okresowy (dla osób długotrwale chorych, niepełnosprawnych, bezrobotnych),

⁸ Frysztański K., Problemy społeczne, [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205.

- zasiłek celowy (przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na: pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy przyznawany jest również na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi),
- specjalny zasiłek celowy (przyznawany w szczególnie uzasadnionych przypadkach, osobie albo rodzinie, które przekraczają kryterium dochodowe).

Świadczenia niepieniężne to:

- Usługi opiekuńcze (pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, pielęgnacja zalecona przez lekarza oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem osobie, która wymaga pomocy osób trzecich).

Usługi opiekuńcze są świadczone w miejscu zamieszkania osoby wymagającej opieki, ma to na celu zapewnienie możliwości dalszego i jak najdłuższego funkcjonowania osoby w swoim dotychczasowym środowisku, nawet pomimo ograniczeń w samodzielnym zaspokajaniu podstawowych i niezbędnych potrzeb oraz barier w integracji ze środowiskiem.

Efekty usług opiekuńczych:

- a) poprawa sprawności fizycznej lub utrzymanie jej na dotychczasowym poziomie oraz poprawa kondycji psychicznej i integracja ze społecznością,
- b) utrzymanie stabilnego stanu zdrowia;
- c) uniknięcie powikłań wynikających z hospitalizacji, długotrwałej lub przewlekłej choroby;
- d) pomoc dla osób nie zdolnych do samodzielnego poruszania;
- e) poprawa samopoczucia osoby objętej usługami;
- f) podtrzymanie lub zwiększenie samodzielności i aktywności;

Usługi opiekuńcze są odpłatne, a ich wysokość uzależniona jest od dochodu klienta. Rada gminy określa, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, oraz tryb ich pobierania. Osobie wymagającej

całodobowej opieki np. z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Ponadto ośrodki pomocy społecznej wspierają rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W rodzinach, które przeżywają trudności w wypełnianiu tych funkcji zapewniana jest pomoc w formie wsparcia asystenta rodziny, która to forma wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.. Asystent ma za zadanie zmienić postępowanie osób w rodzinie, przede wszystkim rozwiązując problemy wychowawcze oraz zwiększając poczucie członków rodzin na wpływ działań na własne życie, oraz podnieść ich samoocenę. Praca asystenta rodziny ma służyć podnoszeniu kompetencji poszczególnych członków rodziny, osiągnięcia przez nich wyznaczonych celów, wzbudzania w nich wiary we własne możliwości oraz umotywowania do podjęcia działań, które pozwolą wyjść z trudności życiowych. Działania asystenta rodziny pozwalają na wzroście bezpieczeństwa dzieci w rodzinie, oraz atmosferze rodzinnej zapewniającej im prawidłowy rozwój. Wsparcie to realizowane jest także przy uczestnictwie i pomocy przedstawicieli innych instytucji zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny.

Głównym elementem pracy ośrodka pomocy społecznej jest świadczenie pracy socjalnej. Działania pracownika socjalnego to m.in. analiza sytuacji rodziny w oparciu o zasoby i ograniczenia oraz opracowanie z rodziną/osobą celu dalszej pracy socjalnej oraz jej realizacji. Analizę sytuacji rodziny przeprowadza się za pomocą kwestionariusza wywiadu środowiskowego lub innej specjalistycznej dokumentacji, służącej precyzyjnemu opracowaniu diagnozy rodziny. Świadczenie pracy socjalnej może odbywać się m.in. poprzez monitorowanie sytuacji osoby/rodziny, edukowanie, poradnictwo specjalistyczne, pomoc w przygotowaniu do pełnienia określonej roli społecznej. Rolą pracy socjalnej jest również podejmowanie interwencji np. wobec dziecka w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia lub wobec osób starszych pozostawionych bez należytej opieki albo doświadczających przemocy domowej. Działaniem w ramach pracy socjalnej jest także występowanie na rzecz osoby/rodziny do innych instytucji, celem objęcia pomocą według ich kompetencji.

Celem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest stworzenie wielopłaszczyznowego i zintegrowanego systemu wsparcia, który pozwala

przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, a także zakłada rozwój szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz aktywizacji środowiska lokalnego.

3.3. Organizacje wspierające osiągnięcie celów

Osiągnięcie założonych celów nie może spoczywać jedynie na jednej instytucji odpowiedzialnej za realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Wiele z tych celów bowiem nie wiąże się z działalnością ośrodka i z odbiorcami jego udzielanej pomocy. Jak już wcześniej zauważono w poprzednim rozdziale, dużą rolę w rozwiązywaniu problemów społecznych młodzież upatruje sobie w rodzicach, opiekunach i nauczycielach. To właśnie te osoby mają największy wpływ na realizację celów niniejszej strategii. Ośrodek pomocy społecznej jednak tą realizację celów koordynuje i sprawdza ich wykonanie poprzez coroczne sprawozdania.

Instytucjami wspierającymi osiągnięcie celów strategii rozwiązywania problemów społecznych są m. in.:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Gminy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Komenda Powiatowa Policji
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Kultury
- Świetlica Wsparcia Dziennego w Lipinkach
- Placówki oświatowe
- Biblioteka
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Caritas
- Bank Żywności

ROZDZIAŁ IV Analiza SWOT

Narzędzie analizy SWOT pozwala na wykazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń zasobów gminy Lipinki.

Nazwa metody SWOT utworzona została z angielskich słów:

- strengths – mocne strony - czynniki w postaci zasobów ludzkich, rzeczowych i potencjału drzemiącego wewnątrz badanego środowiska, na których ukształtowanie organizacja posiada bezpośredni wpływ.
- weaknesses - słabe strony - ukonstytuowane są wewnątrz organizacji, jednak ich występowanie przekłada się na osłabienie pozycji danej organizacja w stosunku do otoczenia.
- opportunities – szanse – występują poza badanym środowiskiem w jego otoczeniu. Stanowią je wszystkie czynniki zewnętrzne, które bez udziału organizacji wzmacniają jej pozycję.
- threats – zagrożenia - znajdują się poza organizacją lub badanym środowiskiem, bez możliwości wpływania na nie, stanowią czynniki osłabiające pozycję organizacji w stosunku do otoczenia.

Analiza SWOT według obszarów priorytetowych

OBSZAR PROBLEMOWY I: RODZINA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Zapewnienie pomocy rodzinom w formie asystenta rodziny.• Współpraca z placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie wspólnych działań na rzecz rodziny.• Bogata oferta kulturalno – sportowa kierowana do dzieci i młodzieży.• Rozwinięcie prawa Karty Dużej Rodziny dla rodziców którzy kiedykolwiek posiadali 3 dzieci.	<ul style="list-style-type: none">• Bezrobocie rodziców i pozostałych pełnoletnich członków rodzin.• Utrudniony dostęp do placówek specjalizujących się w mediacji, terapii uzależnień itd.• Problemy finansowe i ubóstwo części rodzin.• Ubożenie społeczeństwa powodujące nierówne szanse rozwoju dzieci i młodzieży oraz pogłębiające się zróżnicowanie socjalne grup społecznych.

<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego i prawnego. • Realizacja założeń programu „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021”. • Realizacja programu współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. • Realizacja przez Ośrodek Pomocy Społecznej projektów z zakresu aktywnej integracji. • Wprowadzenie świadczeń 500+ oraz 300+, wpływających korzystnie na rozwój i edukację dzieci. • Działalność gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i zespołu interdyscyplinarnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia opiekuńczego oraz doradczego. • Brak umiejętności i nawyków radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. • Marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem oraz wzrost patologii spowodowanych brakiem pracy i środków do życia. • Trudności w pokonywaniu bariery psychologicznej przez osoby dotknięte problemem przemocy. • Brak bazy zabezpieczającej potrzeby społeczne (mieszkania socjalne, chronione, dla ofiar przemocy).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Odbudowywanie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny wobec dzieci. • Pomoc w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie. • Wprowadzanie zadań wspierających integrację rodziny z jej otoczeniem. Ogólnopolskie regulacje w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych. • Zwiększeniem działań profilaktycznych szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży. • Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych. • Podejmowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym- zatracanie rodzinnych wartości. • Trudna sytuacja gospodarcza, wpływająca na kwestie związane z bezrobociem i ubóstwem w rodzinach. • Wzrost poziomu informatyzacji zakłócającej tradycyjne życie rodzinne. • Zwiększający się udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców. • Deficyty w obszarze codziennego sposobu komunikowania się w relacjach wzajemnych w rodzinie. • Pogłębiający się proces marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

**OBSZAR PROBLEMOWY II:
PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU, UBÓSTWU i WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta podstawowa i stabilna struktura pomocy społecznej. • Profesjonalnie przygotowana i kompetentna kadra. • Zaangażowanie władz gminy i pracowników GOPS oraz innych instytucji w działalność na rzecz problematyki społecznej. • Możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego. • Realizacja przez GOPS w Lipinkach projektów z zakresu aktywnej integracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezrobocia wśród klientów pomocy społecznej. • Wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia materialnego, pomocowego, opiekuńczego oraz doradczego. • Niezdolność gospodarstw domowych do pokrywania wydatków koniecznych, związanych z podstawowymi potrzebami ich członków w wymiarach biologicznym i społecznym. • Brak atrakcyjnych warunków do zatrudniania młodych ludzi-niskie kwalifikacje osób bezrobotnych. • Słabe dostosowanie ofert edukacyjnej do lokalnego rynku pracy. • Marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem oraz wzrost patologii spowodowanych brakiem pracy i środków do życia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale wykluczonych z rynku pracy oraz wcześniej nie pracujących. • Ograniczanie czynników zniechęcających do zatrudniania osób o niskiej zdolności do zatrudniania (osoby starsze, niepełnosprawne, kobiety). • Podejmowanie działań wspierających podejmowanie zatrudnienia przez osoby mające z tym problem. • Zwiększanie efektywności wsparcia materialnego dla rodzin. • Rozbudowa narzędzi zapewniających osobom wykluczonym dostęp do usług publicznych pozwalających na powrót na rynek pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie procedur i zasad w projektach UE utrudniających integrację społeczną wśród środowisk i pomiędzy różnymi grupami społecznymi /restrykcyjne dedykowanie działań i wydatków/. • Trudności w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na działania z zakresu organizowania społeczności lokalnych. • Brak perspektyw zawodowych zwłaszcza dla ludzi młodych – emigracja zarobkowa na skalę masową, niekorzystne tendencje w rodzinach spowodowane długookresowymi wyjazdami. • Choroby cywilizacyjne, przejmowanie złych nawyków przez młodzież. • Pogłębiający się proces marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i niepełnosprawnością.

**OBSZAR PROBLEMOWY III:
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ i OSOBY STARSZE**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowana działalność systemowa na terenie gminy Lipinki. • Organizacja wydarzeń integrujących społecznie i ukazujących znaczenie i wartość osób niepełnosprawnych. • Aktywność organizacji i instytucji działających na rzecz seniorów. • Dobra współpraca pomiędzy jednostkami samorządu i organizacjami pozarządowymi w obszarze polityki społecznej. • Otwartość i zaangażowanie władz gminy na tworzenie bazy przeznaczonej dla osób starszych oraz niepełnosprawnych. • Prowadzenie klubów i ośrodków aktywizujących osoby starsze. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa –rosnąca liczba osób korzystających z pomocy GOPS • Nie wystarczający system wsparcia dla osób niepełnosprawnych, obciążonych chorobami i starszych. • Pogłębiający się kryzys rodziny, narastający problem braku opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny. • Bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej i w miejscach użyteczności publicznej. • Ograniczone możliwości działań w zakresie zapobiegania problemowi ubóstwa osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie informacji dot. osób starszych, niepełnosprawnych i ich praw. • Podjęcie działań profilaktycznych w szerszej skali. • Wykorzystywanie zewnętrznych środków finansowych dla realizacji projektów skierowanych do osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych. • Kreowanie działań podnoszących świadomość społeczną w zakresie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze. • Wzrost świadomości osób starszych na temat ich miejsca i roli w społeczeństwie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie środków finansowych na długofalowe cele z zakresu poprawy jakości życia. • Częste zmiany przepisów prawa w zakresie polityki społecznej, niespójność przepisów oraz trudność w ich interpretacji, rozbieżność interpretacji, oderwanie prawa od „realiów życia”. • Zanikanie modelu rodzin wielopokoleniowych oraz zmiany demograficzne, skutkujące wcześniejszym korzystaniem z systemu instytucjonalnego wsparcia. • Pogłębiający się proces marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i niepełnosprawnością.

ROZDZIAŁ V Obszary priorytetowe, cele strategiczne, cele operacyjne i zadania

Określenie obszarów priorytetowych, celów strategicznych i celów operacyjnych zmierza w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, ograniczeniu ubóstwa i niedostatku, przeciwdziałaniu bezrobociu, uzależnieniom, zmaganiem się z chorobą nie otrzymując pomocy, a także pomocą w przezwyciężaniu problemów związanych z niepełnosprawnością, starością, zwiększonym obciążeniem rodzinnym, bezradnością oraz innymi sytuacjami losowymi. Celem zadań Strategii jest podjęcie rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie Lipinki. Problemów, które destabilizują życie mieszkańców i często skłaniają ich do przemocy domowej lub alkoholizmu.. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej. Zintensyfikowanie ukierunkowanych działań pomocy społecznej ma na uwadze doprowadzenie świadczeniobiorców do życiowego usamodzielniania i umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

OBSZAR PROBLEMOWY I: RODZINA

Na terenie Gminy Lipinki niepokojąco wzrasta liczba rodzin doświadczających ubóstwa. Proces ten dotyka szczególnie rodziny, w których występuje bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność, długotrwała choroba i uzależnienia. Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie postaw, aspiracji i systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję a następnie przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją często występują u dzieci kłopoty z nauką, problemy wychowawcze, aż do wkraczania na drogę konfliktu z prawem.

Niedostateczny rozwój aktywnych form wsparcia dla osób zagrożonych dezintegracją społeczną i zawodową może prowadzić do ich społecznego wykluczenia. Aktywizacja społeczności lokalnej dla rozwiązania trudnych problemów stanowi ważne i trudne wyzwanie dla pomocy społecznej.

5.1. Cel strategiczny I: Zintegrowany system wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Cel operacyjny 1. 1.: Skuteczne wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej.

	ZADANIE	REALIZATORZY/ PARTNERZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	PROGNOZA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Pomoc materialna i rzeczowa rodzinom ubogim i dysfunkcyjnym, niezbędna do właściwej egzystencji (zasiłki celowe, okresowe, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, stypendia, posiłek, paczki żywnościowe w ramach FEAD).	- GOPS -Placówki Oświatowe - Urząd Gminy - Caritas - Bank Żywności	Liczba świadczeń/ oraz osób objętych pomocą finansową Liczba dzieci korzystających z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Liczba osób korzystająca z FEAD	wzrost	Budżet gminy Budżet państwa Środki Caritas Środki prywatne
2.	Realizowanie programów pomocy rodzinom w wychowaniu i edukacji dzieci(program 500+ oraz 300+)	- GOPS	Liczba rodzin/ dzieci korzystających	wzrost	Budżet państwa Budżet gminy
3.	Zwiększenie możliwości korzystania przez dzieci i rodziców z pomocy prawnej, psychologiczno-pedagogicznej i terapeutycznej.	- GOPS - Urząd Gminy	Liczba rodzin i osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa Liczba udzielonych porad specjalistycznych	wzrost	Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet gminy Budżet państwa

4.	Świadczenie pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez asystenta rodziny.	- GOPS	Liczba rodzin w tym dzieci objętych asystenturą rodzinną	wzrost	Budżet gminy Budżet państwa
5.	Edukacja rodziców w pełnieniu właściwych ról w rodzinie	- GOPS - Placówki Oświatowe - Parafie	Liczba uczestników spotkań Liczba zrealizowanych programów	wzrost	Budżet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet powiatu Środki UE
6.	Kreowanie i promowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny	- GOPS - Placówki Oświatowe - Parafie - GOK	Liczba prelekcji, plakatów, artykułów w lokalnej prasie, na stronie internetowej	wzrost	Budżet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet powiatu

Cel operacyjny 1. 2.: Przeciwdziałanie problemom wychowawczym dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

	ZADANIE	REALIZATORZY/ PARTNERZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	PROGNOZA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Prowadzenie zajęć wspomagających rozwój zainteresowań i własnej twórczości w szczególności dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.	- Placówki oświatowe - GOK - Biblioteka - Świetlica Wsparcia Dziennego w Lipinkach	Liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć Liczba uczestników zajęć	wzrost	Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki własne
2.	Organizowanie dzieciom z rodzin problemowych pomocy w nauce	- Placówki oświatowe - Świetlica Wsparcia	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami	wzrost	Budżet gminy Parafia Środki własne

	poprzez zajęcia wyrównawcze i pozalekcyjne.	Dziennego w Lipinkach	Liczba i rodzaj prowadzonych zajęć		
3.	Realizacja i promowanie programów zwiększających możliwości dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. Karta Dużej Rodziny i inne programy osłonowe.	<ul style="list-style-type: none"> - Samorząd gminny - GOPS - GOK - Placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe 	<p>Liczba osób korzystających z programów</p> <hr/> <p>Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny</p>	wzrost	<p>Budżet gminy</p> <p>Budżet państwa</p> <p>Środki własne</p> <p>Środki krajowe</p>
4.	Organizacja i dofinansowanie różnych form wypoczynku oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci młodzieży z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - GOK - Placówki oświatowe - Kuratorium - Organizacje pozarządowe - Caritas - Samorząd gminny 	<p>Liczba dzieci biorąca udział w formach zorganizowanego wypoczynku</p> <hr/> <p>Liczba i rodzaj zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturowych</p>	wzrost	<p>Budżet gminy</p> <p>Środki własne</p> <p>Środki Parafii</p>

Cel operacyjny 1. 3: Prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz wspierania rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy.

	ZADANIE	REALIZATORZY/ PARTNERZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	PROGNOZA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych (ulotki, broszury) na temat negatywnych skutków zachowań agresywnych oraz skutecznych sposobów przeciwdziałania zachowaniom agresywnym.	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Samorząd gminny - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - GKRPA 	Liczba wydanych materiałów promocyjnych/rodzaj	wzrost	<p>Budżet gminy</p> <p>Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p> <p>Środki własne</p> <p>Środki krajowe</p>

2.	Prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych na rzecz zapobiegania nadużywaniu alkoholu i środków psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.	<ul style="list-style-type: none"> - GKRPA - GOPS - Policja - Placówki oświatowe - Placówki służby zdrowia 	Liczba zrealizowanych działań	wzrost	Budżet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki krajowe
3.	Podejmowanie działań interwencyjno-pomocowych na rzecz ofiar i świadków przemocy, w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - GKRPA - Policja - Punkt Konsult. Dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie - Zespół Interdyscyplinarny 	Liczba osób objęta wsparciem	pełna realizacja zadania	Budżet gminy Środki własne Środki krajowe
			Liczba założonych kart		
4.	Kontynuacja monitoringu przebiegu zmian w rodzinach obciążonych problemami przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Policja 	Liczba wykonanych działań monitoringowych	pełna realizacja zadania	Budżet gminy Środki własne Środki krajowe
			Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	wzrost	
5.	Kierowanie osób uzależnionych na terapię alkoholową.	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Policja - GKRPA 	Liczba osób objętych oddziaływaniem	wzrost	Budżet gminy
6.	Podejmowanie działań profilaktycznych promujących zdrowy tryb życia bez alkoholu, dopalaczy i innych substancji psychotropowych.	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - PCPR - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe 	Liczba zrealizowanych działań/programów	wzrost	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE Środki własne
7.	Spotkania profilaktyczne z przedstawicielem Policji lub GKRPA mające na celu uświadomienie dzieci i młodzieży o tym, jakie zachowania są aktem przemocy i jakie niosą za sobą konsekwencje.	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Policja - GKRPA 	Liczba zrealizowanych spotkań	wzrost	Budżet gminy Budżet powiatu Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

8.	Zorganizowanie warsztatów dla placówek oświatowych na temat wykrywania objawów stosowania substancji psychoaktywnych i alkoholu.	- GOPS - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe	Liczba zrealizowanych warsztatów	wzrost	Budżet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
9.	Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, zachęcających do rzucenia palenia oraz zawierających sposoby i metody walki z nałogiem.	- GOPS - Urząd Gminy - Placówki oświatowe	Liczba zrealizowanych programów	wzrost	Budżet gminy Budżet powiatu Środki własne

BENEFICJENCI

- Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.
- Rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- Osoby uzależnione;
- Rodziny osób uzależnionych;
- Dzieci i młodzież;
- Rodziny, w których występuje przemoc;

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Rezultatem osiągnięcia celu strategicznego będzie stworzenie podstaw do rozwoju społeczeństwa zintegrowanego, w którym rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym będą miały zapewnione odpowiednie wsparcie umożliwiające przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych oraz godne warunki życia.

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami, które będą miały wpływ na realizację celu będą:

- Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz rozwiązywania własnych i lokalnych problemów.
- Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania.
- Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej.

OBSZAR PROBLEMOWY II: PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU, UBÓSTWU i WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Pojęcie bezrobocia oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy, zgłaszających gotowość do jej podjęcia. Konsekwencjami w funkcjonowaniu osób bezrobotnych i ich rodzin są przede wszystkim obniżenie własnej wartości, poczucie bezsilności i beznadziejności oraz niepewności statusu społecznego, pogorszenie standardu życia, ubóstwo, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, stygmatyzacja, problem z zagospodarowaniem czasu wolnego. Konsekwencją społeczną jest m. in. ponoszenie przez społeczeństwo kosztów świadczeń na rzecz osób bezrobotnych.

5.2. Cel strategiczny II: Wspieranie osób i rodzin z problemami długotrwałego bezrobocia

Cel operacyjny 2. 1.: Prowadzenie działań aktywizujących osoby bezrobotne oraz podejmowanie działań w zakresie doradztwa zawodowego.

	ZADANIE	REALIZATORZY /PARTNERZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	PROGNOZA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Wsparcie osób bezrobotnych. Zatrudnianie w ramach prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, praktyk i staży	- GOPS - Samorząd Gminy - PUP - Organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych oddziaływaniem Czas trwania zatrudnienia/ wsparcia	wzrost	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE Środki własne
2.	Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego i rzeczowego.	- GOPS	Liczba udzielonych świadczeń Liczba rodzin objętych programem wsparcia	wzrost	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe

3.	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie doradztwa zawodowego dla uczniów szkół podstawowych.	- Placówki oświatowe - PUP	Liczba zorganizowanych spotkań	wzrost	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe
4.	Aktywizacja społeczno- zawodowa w ramach projektu „Razem ku samodzielności”	- GOPS - Samorząd Gminy - Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników	wzrost	Budżet gminy Środki UE Środki własne
5.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach projektu „Q aktywności”	- GOPS - Samorząd Gminy - Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników	wzrost	Budżet gminy Środki UE Środki własne

Cel operacyjny 2.2.: Przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa w rodzinach jako czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego

	ZADANIE	REALIZATORZY /PARTNERZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	PROGNOZA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Udzielanie pomocy materialnej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, uchwałami rady gminy itp.	- GOPS - Samorząd gminy - Placówki oświatowe - Parafie	Liczba osób/rodzin objęta wsparciem	wzrost	Budżet gminy Środki krajowe Środki własne
2.	Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem.	- GOPS	Liczba rodzin objęta pracą socjalną	wzrost	Budżet gminy

3.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach projektu „Q aktywności”	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Samorząd Gminy - Organizacje pozarządowe 	Liczba uczestników	wzrost	Budżet gminy Środki UE Środki własne
----	---	---	--------------------	--------	--

BENEFICJENCI

- Osoby bezrobotne.
- Rodziny osób bezrobotnych.
- Środowisko osób bezrobotnych.
- Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych.
- Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej.
- Osoby bezdomne.

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będzie skutkowało:

- Zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.
- Zmniejszeniem skali wykluczenia społecznego .
- Podjęciem współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie walki z bezrobociem.
- Wsparcie różnorodnych form zdobywania doświadczenia na rynku pracy.
- Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych, tj. bierności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

WARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

- Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz rozwoju aktywności zawodowej, edukacji i promocji przedsiębiorczości.
- Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty.

OBSZAR PROBLEMOWY III: NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBY STARSZE

Rola i pozycja człowieka starego w nowoczesnym, zmodernizowanym społeczeństwie bardzo się zmieniła. Wiek biologiczny nie zawsze jest tożsamy ze zmianami psychofizycznymi, dlatego przyjmujemy, że pojęciem osoby starszej będziemy określać ludzi w wieku poprodukcyjnym, czy emerytalnym. Starzenie się jest procesem, dlatego nie powinien to być okres nagłego wycofania się z życia społecznego, kulturalnego i towarzyskiego, ponieważ może to spowodować osamotnienie i izolację. Mając na uwadze strukturę rodzin, które nie są w pełni wydolne w zaspakajaniu potrzeb swoich najstarszych członków, istnieje potrzeba zbudowania sprawnego systemu pomocy, który będzie uwzględniał najważniejsze potrzeby ludzi starszych w obecnym świecie.

Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym należy jednak uwzględnić w nim kontekst psychologiczny i społeczny. W społeczeństwie występują tendencje do izolacji i ograniczania udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Stworzenie spójnego programu pomocy osobom niepełnosprawnym poprawi sytuację tych osób.

5.3. Cel strategiczny III: Ułatwienie funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym

Cel operacyjny 3. 1.: Tworzenie sieci wsparcia dla osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych

	ZADANIE	REALIZATORZY /PARTNERZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	PROGNOZA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Podejmowanie działań z zakresu wsparcia psychologicznego i prawnego dla osób starszych i niepełnosprawnych.	- GOPS - Placówki służby zdrowia - Samorząd gminny - Organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych spotkań Liczba osób objętych działaniami Liczba udzielonych porad	wzrost	Budżet gminy Środki własne Budżet państwa Środki UE
2.	Stworzenie warunków dla osób w wieku podeszłym umożliwiających im	- GOPS - Caritas	Liczba uczestników	wzrost	Budżet gminy Środki własne

	pełne uczestnictwo w życiu społecznym gminy, w tym min.: poprzez uczestnictwo w wyjazdach, imprezach, spotkaniach, itp.	- Placówki oświatowe - Samorząd gminny - Organizacje pozarządowe	Liczba akcji/spotkań		Środki UE
3.	Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych (w tym min. usługi opiekuńcze i specjalistyczne).	- GOPS - Samorząd gminny	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	wzrost	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki własne
4.	Inicjowanie działań edukacyjnych na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i społecznej akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych.	- GOPS - Placówki służby zdrowia - Organizacje pozarządowe - Samorząd gminny	Liczba osób – uczestników Liczba zorganizowanych warsztatów	wzrost	Budżet gminy Środki własne
5.	Utworzenie i prowadzenie ośrodka wsparcia i aktywizacji osób starszych w ramach projektu „Akademia Seniora”	- GOPS - Organizacje pozarządowe - Samorząd gminny	Liczba uczestników	wzrost	Budżet gminy Środki własne Środki UE
6.	Prowadzenie aktywizacji osób starszych ze społeczeństwem. Działalność klubu „Senior +”	- GOPS - Organizacje pozarządowe - Samorząd gminny	Liczba uczestników Liczba zorganizowanych warsztatów	wzrost	Budżet gminy Środki własne Środki UE

BENEFICJENCI

- Ludzie starsi.
- Osoby niepełnosprawne.
- Rodziny osób starszych i niepełnosprawnych.
- Środowisko osób niepełnosprawnych i starszych.

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będą odzwierciedlać następujące rezultaty:

- Umożliwienie osobom starszym i niepełnosprawnym w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym.
- Rozszerzenie współpracy instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.
- Ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez promocję działań profilaktycznych i podnoszenia poziomu wiedzy w społeczności lokalnej.
- Zwiększenie dostępności do usług dla osób starszych i niepełnosprawnych.

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami, które będą miały wpływ na realizację celu będą:

- Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz rozwiązywania własnych i lokalnych problemów.
- Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania.
- Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej.

Zadania przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, będą realizowane w kolejnych latach jej obowiązywania. Wartości bazowe dla mierników zostały wyznaczone na podstawie ich odczytów z roku bazowego 2020.

ROZDZIAŁ VI REALIZACJA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki na lata 2021-2027 obejmuje zasięgiem czasowym okres sześciu lat. Zakłada ona ciągłość realizacji wyznaczonych celów jednocześnie zezwalając na możliwość ich zmian w części bądź w całości zależnie od istotnych bieżących zmian prawa lub sytuacji oddziałujących na założone wykonanie celu.

Cele i zadania wyznaczone w niniejszym opracowaniu dotyczą najbardziej istotnych i możliwych do zrealizowania problemów występujących na terenie gminy Lipinki. Problemy te dotyczą zazwyczaj: trudności opiekuńczo – wychowawczych; bezrobocia; ubóstwa; problematyki osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych, uzależnionych, bezdomnych, opuszczających zakłady karne i innych zagrożonych marginalizacją. Realizacja celów określonych w tej strategii determinuje konieczność zaangażowania wielu jednostek i instytucji oraz pieniężnych zasobów państwowych, regionalnych i lokalnych.

Wykonaniem celów niniejszej strategii może zająć się instytucja pozarządowa nie wymieniona w dokumencie lub osoba, która jest w stanie spełnić przesłanki wykonania celu, np. wolontariusz, grupa sąsiedzka, funkcjonariusz służb publicznych .

6.1. Harmonogram wdrażania strategii

Wdrożenie ***Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki na lata 2021-2027*** nastąpi przez podjęcie uchwały przez Radę Gminy Lipinki o przyjęciu do realizacji założeń strategii. Termin w jakim powinna zostać podjęta uchwała to IV kwartał 2020 r.

W okresie wdrażania strategii zalecana jest bieżąca analiza nowo występujących problemów i sukcesywne uzupełnianie strategii o nowe zadania i programy. Po wdrożeniu nastąpi koordynacja realizacji działań objętych Strategią trwająca przez cały okres objęty wykonaniem zadań, tj. od I kwartału 2021 r. do IV kwartału 2027 r.

6.2. Monitorowanie wykonania zadań strategii

Zadania i cele w całym okresie trwania strategii będą na bieżąco monitorowane i koordynowane we współpracy z innymi instytucjami. Każdego roku kalendarzowego ośrodek pomocy społecznej ma za zadanie przygotować sprawozdanie roczne z wykonanych zadań i zrealizowanych celów. Dodatkowo w sprawozdaniu zaleca się zamieścić uwagi dotyczące wyniku monitoringu lub propozycje zmian w związku z bieżącą zmiennością prawa i sytuacji oddziałujących na założone wykonania celów.

Monitoring strategii będzie przebiegał w wyznaczonych terminach:

Sprawozdanie za 2021 r. na koniec I kwartału 2022 r.

za 2022 r. na koniec I kwartału 2023 r.

za 2023 r. na koniec I kwartału 2024 r.

za 2024 r. na koniec I kwartału 2025 r.

za 2025 r. na koniec I kwartału 2026 r.

za 2026 r. na koniec I kwartału 2027 r.

za 2027 r. na koniec I kwartału 2028 r.

Każdoroczne sprawozdanie ze strategii powinno zostać przyjęte na sesji Rady Gminy Lipinki. Sprawozdanie z podsumowania wykonania strategii, zawierające ocenę działań założonych przez nią zostanie zrealizowane do końca I kwartału 2028 roku.

6.3. Ramy finansowe strategii

Realizacja Strategii realizowana jest z następujących źródeł finansowania:

- 1) środki własne gmin,
- 2) środki własne powiatu,
- 3) środki krajowe,

- 4) środki Unii Europejskiej,
- 5) dotacje z budżetu państwa,
- 6) środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 7) środki Caritas,
- 8) środki z rządowych lub pozarządowych programów celowych.

Ramy finansowe wyznaczone dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lipinki na lata 2021-2027 przygotowane zostały w następujących obszarach:

Tabela 2 Wydatki GOPS w Lipinkach

Rozdział		Rok		
		2019	2020	Plan 2021
852	Pomoc społeczna	2 387 252,49 zł	2 732 733,35 zł	2 547 632,16 zł
85202	Domy pomocy społecznej	319 329,14 zł	366 495,98 zł	450 000,00 zł
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	480 174,42 zł	514 622,00 zł	377 116,00 zł
85216	Zasiłki stałe	168 442,98 zł	174 314,00 zł	152 750,00 zł
85219	Ośrodki pomocy społecznej	864 914,08 zł	907 727,21 zł	957 307,11 zł
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	250 036,17 zł	355 311,91 zł	359 025,05 zł
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	292 255,70 zł	365 000,00 zł	216 074,00 zł
85295	Pozostała działalność	12 100,00 zł	29 461,25 zł	17 000,00 zł
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	211 053,99 zł	218 141,00 zł	215 000,00 zł

85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	211 053,99 zł	218 414,00 zł	215 000,00 zł
855	Rodzina	9 669 749,28 zł	11 391 003,68 zł	10 728 692,99 zł
85501	Świadczenie wychowawcze	6 271 847,05 zł	7 492 474,02 zł	6 858 449,00 zł
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego	3 397 311,94 zł	3 536 449,33 zł	3 489 772,00 zł
85503	Karta Dużej Rodziny	590,29 zł	190,13 zł	230,00 zł
85504	Świadczenie dobry start oraz wspieranie rodziny	307 325,09 zł	319 638,80 zł	349 935,99 zł
Razem		12 268 055,76 zł	13 007 748,63 zł	12 992 659,15 zł

Tabela 3 Prognozowane wydatki na lata 2021-2027 wg podstawowych wskaźników makroekonomicznych.

Rok	Kwota prognozowanych wydatków
2021	12 992 659,15 zł
2022	13 434 409,56 zł
2023	13 837 441,85 zł
2024	14 252 565,10 zł
2025	14 680 142,06 zł
2026	15 135 226,46 zł
2027	15 604 418,48 zł

Samorząd Gminy Lipinki realizując politykę społeczną podejmuje szereg działań w celu zapewnienia mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w zakresie rozwiązywania

istotnych problemów. Struktura wykonania prognozowanych wydatków budżetowych jest uzależniona od polityki finansowej państwa, której kierunki i zasady określają ustawy o budżecie.

ROZDZIAŁ VII Podsumowanie i wnioski

Pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa. Celem jej działalności jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁹. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Realizując zadania pomocy społecznej współpracują oni, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Niektóre dane zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są danymi statystycznymi i nie odzwierciedlają w pełni faktycznej sytuacji, gdyż skala występowania omawianych zjawisk może być większa. Występują również na terenie gminy sytuacje problemowe, które rozgrywają się w tzw. zaciszu domowym – co nie sprawia że problem nie występuje, a jedynie jest on ukryty. Wszystkie wymienione powyżej problemy mogą ze sobą współistnieć lub wynikać jeden z drugiego. Niezbędne jest ich likwidowanie i zapobieganie im, w celu zmniejszenia patologii i marginalizacji ludności gminy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki może zostać uzupełniona bądź w części zmieniona na wniosek Wójta lub Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Przesłankami do dokonania zmian mogą być

⁹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Art. 2.

sugestie lub wnioski funkcjonujących w Gminie organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, lub mieszkańców, jak również osób odpowiedzialnych za realizację zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Źródła danych

1. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki na Lata 2015-2020
2. Diagnoza Problemów Społecznych Gminy Lipinki, Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji, 2019 r.
3. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Lipinki za rok 2019
4. Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Gorlicach
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gorlickiego na lata 2021-2027
6. Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych (IOSS).
7. Frysztański K., „*Problemy społeczne, Encyklopedia socjologii*”, Warszawa 2000
8. Frysztański K., „*Socjologia problemów społecznych*”, Warszawa 2009
9. Pilch T., „*Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*”
10. Polanowski J., „*Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*”, Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. „*O przeciwdziałaniu narkomanii*”
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. „*O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*”
13. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. „*O pomocy społecznej*”

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa powiatu gorlickiego	5
Rysunek 2 Liczba osób bezrobotnych	10

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców gminy Lipinki	6
Tabela 2 Wydatki GOPS w Lipinkach	40
Tabela 3 Prognozowane wydatki na lata 2021-2027 wg podstawowych wskaźników makroekonomicznych.	41